

T.C.
KONAK KAYMAKAMLIĞI
KONAK İBN-İ SİNA MESLEKİ VE TEKNİK ANADOLU LİSESİ

2024-2025
EĞİTİM ÖĞRETİM YILI

İŞLETMELERDE MESLEKİ EĞİTİMİ UYGULAMA KILAVUZU

İBN-İ SİNA MESLEKİ VE TEKNİK ANADOLU LİSESİ
2024-2025 EĞİTİM ÖĞRETİM YILI

İşletmelerde Mesleki Eğitim ile İlgili Açıklamalar

İÇİNDEKİLER

1-Öğrenci Talep Etme	3
2-İşletmelerin Belirlenmesi ve İşletmelerde Aranacak Şartlar	3
3-Yoğunlaştırılmış Eğitim	5
4-Yoğunlaştırılmış eğitim çalışma takvimi.....	5
5-İşletmelerin ücret ile ilgili yükümlülükleri.....	6
6-İşletmelerin Sosyal Haklar İle İlgili Yükümlülükleri	6
7-İşletmede Mesleki Eğitimde Sözleşme.....	9
8-Devam-Devamsızlık Ve İzin-Rapor İle İlgili İş Ve İşlemleri.....	10
9-Öğrencilerin Sosyal Güvenlik ile İlgili İş ve İşlemleri	10
10- Koordinatör Öğretmenlerin İşletme Bünyesinde Yapacakları Faaliyetleri.....	11
11- İşletmelerde Beceri Eğitimi Yıllık Çalışma Planının Uygulanması	11
12- Devlet Katkısı	11
13- Denetleme ve Ceza.....	12
DAYANAK.....	12

1-Öğrenci Talep Etme

Okulumuzdan öğrenci talebinde bulunacak işletmelerin; “<https://ibnsinaasml.meb.k12.tr/> “ web sitemizde bulunan ÖĞRENCİ TALEP FORMU’nu doldurarak 962980@meb.k12.tr adresine göndermeleri gerekmektedir. Koordinatör Müdür Yardımcısından (0 232 433 49 30- Dahili111) detaylı bilgi alınabilir.

2-İşletmelerin Belirlenmesi ve İşletmelerde Aranacak Şartlar

- **3308 sayılı Mesleki Eğitim Kanununun 18 inci maddesi kapsamında;**

(Değişik: 2/12/2016-6764/41 md.) **On ve daha fazla personel çalıştıran işletmeler, çalıştırdıkları personel sayısının yüzde beşinden az olmamak üzere mesleki ve teknik eğitim okul ve kurumu öğrencilerine beceri eğitimi, mesleki ve teknik ortaöğretim okul ve kurumu öğrencilerine staj ve tamamlayıcı eğitim yaptırır.** Öğrenci sayısının tespitinde kesirler tam sayıya tamamlanır. Bu işletmeler mesleki ve teknik eğitim yapan yükseköğretim kurumu öğrencilerine staj yaptırabilir. Deprem, sel ve yangın gibi tabii afetler sonucu yörede faal durumda kalan işletmelerin eğitim olanakları dikkate alınarak, bu işletmeler için yukarıda belirtilen oranlar, il mesleki eğitim kurulunun teklifi ve Bakanlığın onayı ile değiştirilebilir.

(Değişik: 2/12/2016-6764/41 md.) **Mesleki eğitim kapsamına alınıp alınmadığına bakılmaksızın ondan az personel çalıştıran işletmeler de mesleki ve teknik eğitim okul ve kurumları öğrencilerine bu Kanunun ilgili hükümlerine göre beceri eğitimi, staj ve tamamlayıcı eğitim yaptırabilirler.** Vardiya usulü veya mevsimlik olarak faaliyet gösteren işletmelerde eğitim göreceğ öğrenci sayısının tespitinde gündüz vardiyasında veya faaliyet gösterdiği mevsimde çalışan personel sayısı esas alınır.

(Değişik: 2/12/2016-6764/41 md.) Bu Kanun kapsamında **on ve daha fazla personel çalıştıran işletmeler, çalışma ve iş kurumu il müdürlüklerince her yıl şubat ayı içerisinde il millî eğitim müdürlüklerine ve o ildeki yükseköğretim kurumlarına bildirilir.** Beceri eğitimi, staj ve tamamlayıcı eğitim yaptıracak Türk Silahlı Kuvvetlerine bağlı işletmeler, Bakanlık ve Millî Savunma Bakanlığınca birlikte belirlenir. İşletmelerdeki personel sayısının tespitinde her yılın ocak ayı, yaz mevsiminde faaliyet gösteren işletmelerde temmuz ayı esas alınır. Beceri eğitimi uygulamasına da öğretim yılı başında başlanır. İşletmelerde mesleki eğitim uygulaması kapsamına alınacak iller ve meslekler, Mesleki Eğitim Kurulunun görüşü doğrultusunda Bakanlıkça tespit edilir.

(Değişik: 2/12/2016-6764/41 md.) Bu madde kapsamında **on ve daha fazla öğrenciye beceri eğitimi, staj ve tamamlayıcı eğitim yaptıracak işletmeler bu amaçla bir eğitim birimi kurar.** Bu birimde, yapılan eğitim için alanında ustalık yeterliğine sahip ve iş pedagojisi eğitimi almış usta öğretici veya eğitici personel görevlendirilir. (Ek fıkra: 13/2/2011-6111/62 md.)

- **Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı 5457 sayılı Çocuk Ve Genç İşçilerin Çalıştırılma Usul Ve Esasları Hakkında Yönetmeliğin madde 5/A kapsamında;**

(Ek:RG-12/5/2017-30064) Mesleki ve teknik eğitim okul ve kurumları öğrencilerine verilen; işletmede mesleki eğitim, staj ve çıraklık eğitimlerinin, uygulama alanına alınacak veya çıkarılacak **işler ve yerler Milli Eğitim Bakanlığınca belirlenir.**

- **Milli Eğitim Bakanlığı Ortaöğretim Kurumları Yönetmeliğinin 139 uncu maddesi kapsamında;**

(1) (Değişik:RG-26/3/2017-30019) İşletmede mesleki eğitim, **staj ve tamamlayıcı eğitim yaptırmakla yükümlü olan işletmelerin listesi, çalışma ve iş kurumu il müdürlüklerince, sağlık işletmeleriyle bu işletmelerde çalışan personel sayısı ise (Değişik ibare:RG-1/9/2018-30522) il sağlık müdürlüğünce şubat ayı içinde il millî eğitim müdürlüğüne bildirilir.**

(2) İşletmelerdeki personel sayısının belirlenmesinde **her yılın ocak ayı, yaz mevsiminde faaliyet gösteren işletmelerde ise temmuz ayı verileri esas alınır.**

(3) Vardiya usulü faaliyet gösteren işletmelerde gündüz vardiyasında, mevsimlik olarak faaliyet gösteren işletmelerde faaliyet gösterdiği mevsimde çalışan personel sayısı, bazı faaliyetlerini hizmet satın alma yoluyla karşılayan işletmelerde ise bu kapsamda çalışan personel sayısı da dikkate alınır.

(4) (Değişik:RG-26/3/2017-30019) İşletmede mesleki eğitim, **staj ve tamamlayıcı eğitim yaptırabilecek kamu kurum ve kuruluşları, meslek alan/dallarına göre bu eğitime alabilecekleri öğrenci sayılarını il millî eğitim müdürlüklerine bildirir.**

• **MEB Ortaöğretim Kurumları Yönetmeliğinin 141 inci maddesi kapsamında**

(1) **(Değişik:RG-26/3/2017-30019)** Mesleki eğitim, staj ve tamamlayıcı eğitim yaptırmakla yükümlü işletmelerin, eğitime uygunluğuyla mesleki eğitim görececek öğrenci sayıları il veya ilçelerde kurulacak işletme belirleme komisyonları tarafından tespit edilir. Komisyon veya komisyonların düzenleyecekleri raporların bir örneği, bilgi için il millî eğitim müdürlüğüne gönderilir.

(2) **(Değişik:RG-26/3/2017-30019)** İldeki işletmelerde eğitim, staj ve tamamlayıcı eğitim yapılmasına gereksinim duyulan yeni meslek alan/dalları; il istihdam ve mesleki eğitim kurulu tarafından belirlenerek karara bağlanır ve Bakanlığa önerilir.

(3) Mesleki eğitim yapılacak Türk Silahlı Kuvvetlerine bağlı işletmeler, Bakanlık ve Millî Savunma Bakanlığınca birlikte belirlenir.

• **İşletme belirleme komisyonlarının görevleri MADDE 142- (1) Komisyonlar:**

a) **(Değişik ibare:RG-26/3/2017-30019)** İl ve ilçelerde mesleki eğitim, staj ve tamamlayıcı eğitim yaptırmakla yükümlü işletmelerin eğitime uygunluğunu;

1) İşletmede öğretim programına uygun üretim ve hizmet yapıldığını,

2) Öğretim programının en az % 80 inin uygulanmasını sağlayacak donanımına sahip olduğunu,

3) **(Değişik:RG-26/3/2017-30019)** 3308 sayılı Kanun gereğince on veya daha fazla öğrenciye mesleki eğitim, staj ve tamamlayıcı eğitim yaptıracak işletmelerde eğitim biriminin bulunduğunu,

4) Meslek alan/dallarında görevlendirilecek usta öğretici/eğitici personelin bulunduğunu,

5) Öğrencilerin giyinme, temizlik ve sosyal gereksinimleri için uygun yerlerin bulunduğunu,

6) **(Değişik:RG-26/3/2017-30019)** İşletmelerdeki mesleki eğitim, staj ve tamamlayıcı eğitim uygulamasının il sınırları dışında yapılmasını gerektiren programlarda öğrencilerin, konaklama ve yemek gereksinimlerinin ilgili işletme tarafından karşılandığını,

7) Önceki ders yılında ilgili işletmede mesleki eğitim uygulanmış ise eğitimin bu yönetmelik ve öğretim programına uygun olarak yapılmış olduğunu,

8) İşletmelerde sağlık ve güvenlik koşullarının tam olarak sağlanıp sağlanmadığını göz önünde bulundurarak belirler.

b) **(Değişik:RG-26/3/2017-30019)** Alan/dallara göre işletmede mesleki eğitim, staj ve tamamlayıcı eğitim görecektir resmî ve özel okul toplam öğrenci sayısını belirler, uyguladıkları programlara göre okullara dağılımını yapar. Kontenjanların planlanmasında özel mesleki ve teknik ortaöğretim kurumlarının kurum ve kuruluşlarla imzaladıkları protokoller de göz önünde bulundurulur.

c) İşletmelerin mesleki eğitime uygunluğunu tutanakla tespit eder, durumu millî eğitim müdürlüğüne bildirir.

ç) Ders yılı sonunda işletmelerde yapılan mesleki eğitimi değerlendirir ve gelecek ders yılına ilişkin önerilerini de içeren raporu hazırlar ve millî eğitim müdürlüğüne teslim eder.

d) İşletmelerin mesleki eğitime uygunluklarıyla gönderilecek öğrenci sayılarının meslek alan/dallarına göre belirlenmesini her yıl mayıs ayında, yoğunlaştırılmış eğitim programı uygulamalarında ise şubat ayında yapar.

(2) İl ve ilçe millî eğitim müdürlükleri, komisyon raporları doğrultusunda hangi işletmeye hangi meslek alan/dalından ne kadar öğrencinin gönderileceğine ilişkin raporların bir örneğini haziran ayının sonuna kadar, yoğunlaştırılmış eğitim programı uygulamalarında ise mart ayı içinde ilgili okul müdürlüklerine gönderir.

(3) İşletmelerin belirlenmesinde, coğrafi bölge veya il sınırları yanında, sektörel yatırımların yoğunluk kazandığı bölgeler de göz önünde bulundurulur. Bu tür işletmelerin belirlenmesi, ilgili illerin eş güdümüyle gerçekleştirilir.

(4) **Değişik:RG-22/2/2025-32821)** Okulda oluşturulan işletme belirleme komisyonları eğitim ve öğretim yılı boyunca bu maddede belirtilen esasları göz önünde bulundurarak çalışır.

(5) (Mülga:RG-22/2/2025-32821)

3-Yoğunlaştırılmış Eğitim

- Millî Eğitim Bakanlığı Ortaöğretim Kurumları Yönetmeliğinin 63. Maddesi kapsamında;

(1) Her sınıfa ait teorik ve uygulamalı derslerin eğitimi, yoğunlaştırılarak da yapılabilir. Yoğunlaştırılmış eğitime ait çalışma takvimi, bir dersin eğitim süresi bir ders yılına ait toplam ders saati sayısından az olmayacak şekilde düzenlenir. Kurum ve kuruluşlarla işbirliğinde yürütülen yoğunlaştırılmış eğitime ait usul ve esaslar, kurum müdürlüğüyle işletme yetkilileri arasında yapılacak protokolle belirlenir.

(2) (Değişik:RG-16/9/2017-30182) Sektörün özelliği, çalışma ve kapasite durumu ile okul ve iklim şartları da dikkate alınarak yılın belli zamanlarında faal olan yiyecek içecek hizmetleri, konaklama ve seyahat hizmetleri ve eğlence hizmetleri, denizcilik, hayvan yetiştiriciliği ve sağlığı, tarım alanları ile Bakanlıkça uygun bulunan diğer alan/dallarda 10 uncu sınıfta (Değişik ibare:RG-2/9/2020-31232) meslek derslerinin eğitimini tamamlayan öğrenciler, 11 ve 12 nci sınıfın dal derslerinin eğitimini işletmelerde yoğunlaştırılmış olarak görebilirler. Bu alan/dallarda yıl boyunca faaliyet gösteren yeterli sayıda iş yeri bulunan yerleşim birimlerindeki okullarda, öğrencilerin bir kısmı işletme kapasiteleri de dikkate alınarak yoğunlaştırılmış eğitim yapılmadan işletmelerde mesleki eğitim uygulamasına devam ettirilebilir.

(3) (Değişik:RG-13/9/2014-29118) Öğrencilerin okulda veya işyerinde görecekları eğitimin tarihleri belirlenirken, her iki birimdeki eğitime ortalama altışar aylık zaman ayrılır. Bu süre, ihtiyaç duyulması hâlinde valilikçe değiştirilebilir. Ancak, genel olarak öğrencilerin bir öğretim yılında kesintisiz olarak ekim ayının ilk haftası ile nisan ayının ikinci haftası arasındaki dönemde okulda; dinlenme izinleri dışındaki diğer zaman diliminde işletmelerde mesleki eğitim görmeleri esastır.

(4) 10 uncu ve 11 inci sınıflarda derslerin kesildiği tarihle beceri sınavı sonrasında öğrencilere ikişer haftalık dinlenme izni verilir.

(5) (Değişik:RG-16/9/2017-30182) Bu kapsamda bulunan okulların 9 ve 10 uncu sınıfları diğer ortaöğretim kurumlarıyla birlikte, 11 ve 12 nci sınıf öğrencileri ise yılsonu beceri sınavının bitimini izleyen iki hafta sonra eğitime başlar.

(6) (Ek:RG-26/3/2017-30019) Mesleki eğitim merkezi öğrencilerinin okulda almaları gereken dersler, işletmelerle yapılacak işbirliği çerçevesinde birinci fıkra kapsamında yoğunlaştırılarak okutulabilir.

4-Yoğunlaştırılmış eğitim çalışma takvimi

2024-2025 Eğitim Öğretim yılı

Okulda teorik eğitimin sona ermesi : 20 Haziran 2025

İşletmelerde Mesleki Eğitimin

Başlama Tarihi : 09 Eylül 2024

Bitiş Tarihi : 13 Haziran 2025

Beceri Eğitim Sınavı : 16-17 Haziran 2025

5-İşletmelerin ücret ile ilgili yükümlülükleri

- 3308 sayılı Mesleki Eğitim Kanunu 25 maddesi kapsamında;

(Değişik: 2/12/2016-6764/45 md.) Aday çırak ve çıraklar ile işletmelerde mesleki eğitim gören, staj veya tamamlayıcı eğitime devam eden öğrencilere işletmeler tarafından ödenecek ücret ve bu ücretlerdeki artışlar, düzenlenecek sözleşme ile tespit edilir. Ancak, işletmelerde mesleki eğitim gören öğrenciler ile mesleki ve teknik ortaöğretim okul ve kurumlarında staj veya tamamlayıcı eğitim gören öğrencilere asgari ücretin net tutarının; yirmi ve üzerinde personel çalıştıran işyerlerinde yüzde otuzundan, yirmiden az personel çalıştıran işyerlerinde yüzde onbeşinden, aday çırak ve çırağa yaşına uygun asgari ücretin yüzde otuzundan, kalfalık yeterliğini kazanan mesleki eğitim merkezi 12'nci sınıf öğrencilerine asgari ücretin yüzde ellisinden aşağı ücret ödenemez.

- 6764 sayılı kanun kapsamında, 3308 sayılı Mesleki Eğitim Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 12- 2016-2017 eğitim ve öğretim yılı sonuna kadar uygulanmak üzere aday çırak ve çıraklar ile 18 inci madde hükümleri uyarınca işletmelerde mesleki eğitim gören, staj veya tamamlayıcı eğitime devam eden öğrencilere, 25 inci maddenin birinci fıkrası kapsamında yapılacak ödemeler asgari ücretin net tutarının yüzde otuzundan az olamaz. Ödenebilecek en az ücretin; yirmiden az personel çalıştıran işletmeler için üçte ikisi, yirmi ve üzerinde personel çalıştıran işletmeler için üçte biri, 25/8/1999 tarihli ve 4447 sayılı İşsizlik Sigortası Kanununun 53 üncü maddesinin üçüncü fıkrasının (B) bendinin (h) alt bendi için ayrılan tutardan Devlet katkısı olarak ödenir. Bu kapsamda yapılacak ödemeleri beş eğitim ve öğretim yılına kadar uzatmaya Bakanlar Kurulu yetkilidir. Staj yapacak işletme bulunamaması nedeniyle stajını okulda yapan ortaöğretim öğrencileri ile öğretim programı gereği staj yapmak zorunda olmayan yükseköğretim öğrencilerinin yaptıkları stajlar bu fıkra hükmü kapsamı dışındadır. Kamu kurum ve kuruluşlarına Devlet katkısı ödenmez.

Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Bakanlık ve Türkiye İş Kurumu tarafından belirlenir.”

(Ek ikinci fıkra:21/12/2021-7346/14 md.) Bu madde uyarınca ödenen Devlet katkısı ödemenin yapıldığı tarihi takip eden iki ay içerisinde Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı bütçesinden İşsizlik Sigortası Fonuna aktarılır. (Ek üçüncü fıkra:21/12/2021-7346/14 md.) Birinci fıkrada bu fıkroyı düzenleyen Kanunla yapılan değişiklikler sebebiyle 2021-2022 eğitim ve öğretim yılından önceki döneme ilişkin geçmişe dönük olarak herhangi bir ücret veya Devlet katkısı ödemesi yapılmaz. Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Bakanlık ve Türkiye İş Kurumu tarafından belirlenir.

hükmü gereği işletmelerde beceri eğitim göreceğ öğrencilere asgari ücretin %30'undan az olmamak üzere işyeri ile kurum arasında imzalanacak sözleşmede belirtilen tutarda ücret ödenecektir.

Öğrencinin eğitimi sırasında işyerinin kusuru halinde meydana gelecek iş kazaları ve meslek hastalıklarından işveren sorumludur.

Öğrencilere ödenecek ücretler her türlü vergiden müstesnadır.

Öğrenciye ödenecek ücretler:

20 ve daha fazla personel çalıştıran işletmelerde:

Öğrenciye ödenecek ücret Asgari Ücret x%30x Devamsız gün sayısı

20 den az personel çalıştıran işletmelerde:

Öğrenciye ödenecek ücret Asgari Ücret x%15x Devamsız gün sayısı

6-İşletmelerin Sosyal Haklar İle İlgili Yükümlülükleri

- MEB Ortaöğretim Kurumları Yönetmeliğinin 144 üncü maddesi kapsamında;

(1) (Değişik ibare:RG-26/3/2017-30019) Mesleki eğitim, staj ve tamamlayıcı eğitim yaptıracak işletmeler:

a) **(Değişik:RG-26/3/2017-30019)** Öğrencilerin işletmede yapacakları mesleki eğitim, staj ve tamamlayıcı eğitim, bu eğitime katılacak öğrenci sayısı ve eğitimin uygulanışıyla ilgili esasları düzenleyen tutanağı işletme belirleme komisyonuyla birlikte imzalar ve eğitimi, çalışma takvimine uygun olarak yaptırır.

b) Mesleki eğitimin, ilgili meslek alan/dalları öğretim programlarına uygun olarak işletme belirleme komisyonu tarafından belirlenecek yerde yapılmasını sağlar.

c) **(Değişik:RG-16/9/2017-30182)** İşletmede mesleki eğitim, staj ve tamamlayıcı eğitim yapılacak alan/dalların her biri için öğrencilerin beceri eğitiminden sorumlu olmak üzere **ustalık veya mesleki yeterliğe sahip ve iş pedagojisi eğitimi görmüş yeterli sayıda ve nitelikte usta öğretici veya eğitici personel görevlendirir.** Özel eğitim ihtiyacı olan öğrenciler için okulla işbirliği yaparak gerekli tedbirleri alır.

ç) Yeterli sayıda ve nitelikte usta öğretici veya eğitici personel bulunmaması durumunda, **okul müdürlükleriyle koordineli olarak açılacak iş pedagojisi kurslarına ilgili personelin katılımını sağlar.**

d) Mesleki eğitim için gerekli olan temrin malzemesiyle araç-gereci temin eder.

e) **(Değişik:RG-26/3/2017-30019)** İşletmede mesleki eğitim, staj ve tamamlayıcı eğitim gören öğrenciye, 3308 sayılı Kanunun 25 inci maddesinde belirtilen miktardan az olmamak üzere ödenecek ücret tutarı, ücret artışı ve diğer olanakları kapsayan eğitim sözleşmesini, öğrenci veya velisi okul müdürüyle birlikte imzalar.

f) Öğrencilerin devam durumlarını izleyerek devamsızlıklarını ve hastalık izinlerini iki iş günü içinde elektronik ortamda veya yazılı olarak ilgili okul müdürlüğüne bildirir.

g) Öğrencilerin ilgili döneme ait puan çizelgelerini, dönem sonundan beş gün önce kapalı zarf içinde ilgili okul müdürlüğüne teslim eder.

ğ) Öğrenciler tarafından tutulan iş dosyasını, istenmesi durumunda veya beceri sınavından önce puan çizelgesiyle birlikte ilgili okul müdürlüğüne teslim eder.

h) Öğrencilerin iş kazaları ve meslek hastalıklarından korunması, teşhis ve tedavileri için 6331 sayılı Kanun ve ilgili diğer mevzuat kapsamında gerekli önlemleri alır.

ı) Öğrencilere telafi eğitimi süresince ve okulda yapılacak sınavlar için belirtilen günlerde ücretli izin verir.

i) Öğrencilere **(Ek ibare:RG-12/7/2019-30829)** ara tatil, yarıyıl ve yaz tatili süresince toplam bir ay ücretli izin verir.

j) Öğrencilere bir ders yılı içinde devamsızlıktan sayılmak ve en çok devamsızlık süresini geçmemek üzere, ilgili okul müdürlüğünün de görüşünü alarak ücretsiz mazeret izni verir.

k) Mesleki eğitim başladıktan sonra personel sayısının azalması durumunda da eğitime alınmış olan öğrencileri, mezun oluncaya kadar işletmede eğitime devam ettirir.

l) Eğitimi yapılan meslek alan/dallarının öğretim programlarında bulunduğu hâlde işletmedeki olanaksızlıklar nedeniyle işlenemeyen konuların öğretimi için okul müdürlüğüyle işbirliği yapar.

m) **(Değişik:RG-26/3/2017-30019)** İşletmelerde yapılan mesleki eğitim, staj ve tamamlayıcı eğitimin planlı bir şekilde yürütülmesi, programa uygunluğunun izlenmesi, **ortaya çıkabilecek aksaklıkların ve eksikliklerin giderilmesi, öğrencilerin başarı, devamsızlık ve disiplin durumlarının izlenmesi ve rehberlikte bulunulması amacıyla görevlendirilen koordinatör öğretmene** ve işletmelerde ders görevi verilen öğretmene gerekli kolaylığı sağlar.

n) Koordinatör olarak görevlendirilen öğretmenlerin görevlerini yerine getirmesinde gerekli kolaylığı sağlar, belirlenen tarihte görevine gelmeyen veya görevini usulüne göre yürütmeyen öğretmenleri okul müdürlüğüne bildirir.

(2) **(Değişik:RG-26/3/2017-30019)** Öğrenciler, günde sekiz saatten fazla, meslekleri dışındaki işlerle bağımsız olarak 6/4/2004 tarihli ve 25425 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Çocuk ve Genç İşçilerin Çalıştırılma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik hükümlerine aykırı işlerde çalıştırılmaz. Bunlar, personele sunulan ulaşım, yemek, il dışında mesleki eğitim, staj ve tamamlayıcı eğitim görenler için barınma gibi sosyal hizmetlerden yararlandırılırlar. Öğrenci ve öğretmenler personele sunulan ulaşım, yemek, il dışında mesleki eğitim, staj ve tamamlayıcı eğitim görenler için barınma gibi sosyal hizmetlerden yararlandırılırlar.

• MEB Ortaöğretim kurumları yönetmeliğinin günlük çalışma saatleri ile ilgili 9 uncu Maddesi kapsamında;

(4) **(Değişik:RG-28/10/2016-29871)** İşletmelerdeki mesleki eğitimin gündüz yapılması esastır. Ancak 22/5/2003 tarihli ve 4857 sayılı İş Kanununun 73 üncü maddesine göre sanayiye ait işlerin dışındaki diğer sektörlerde mesleki eğitim, sektörün ve program türünün özelliği ile iklim şartları ve yılın belli zamanlarında çalışan işletmeler dikkate alınarak il istihdam ve mesleki eğitim kurulunun kararıyla günde 8 saati ve saat 22:00’yi geçmemek üzere gece de yapılabilir. **(Ek cümle:RG-16/9/2017-30182)** Ayrıca yoğunlaştırılmış eğitim programına göre işletmelerde mesleki eğitim haftalık azami çalışma saatini geçmemek şartıyla velinin veya reşit ise öğrencinin isteği doğrultusunda haftada 6 gün olarak da planlanabilir.

• Milli Eğitim Bakanlığı Mesleki ve Teknik Eğitim Genel Müdürlüğünün 18.11.2016 tarih ve 13053342 sayılı İşletmelerde mesleki eğitim ve staj çalışması konulu yazısı kapsamında işletmelerde beceri eğitimiyle ilgili;

“Yoğunlaştırılmış eğitim uygulanan alanlarda ise öğrenciler Ekim ayının ikinci haftası ile Nisan ayının ikinci haftası arasında okulda teorik eğitim, Nisan ayının ikinci haftasından Ekim ayının ikinci haftası arasında resmi ve/veya özel işletmelerde **haftanın beş günü** işletmelerde mesleki eğitim şeklinde uygulanmaktadır.” denilmektedir.

- **3308 Sayılı Mesleki Eğitim Kanunun 18 maddesi kapsamında;**

(Değişik: 2/12/2016-6764/41 md.) **On ve daha fazla öğrenciye beceri eğitimi**, staj ve tamamlayıcı eğitim yaptıracak işletmeler bu amaçla **bir eğitim birimi kurar**. Bu birimde, yapılan eğitim için alanında ustalık yeterliğine sahip ve iş pedagojisi eğitimi almış usta öğretici veya eğitici personel görevlendirilir.

(Değişik: 2/12/2016-6764/41 md.) Mesleki eğitim kapsamına alınıp alınmadığına bakılmaksızın ondan az personel çalıştıran işletmeler de mesleki ve teknik eğitim okul ve kurumları öğrencilerine bu Kanunun ilgili hükümlerine göre beceri eğitimi, staj ve tamamlayıcı eğitim yaptırabilirler

- **Teorik eğitimde görev alacak eğitici personel**

3308 Sayılı Mesleki Eğitim Kanunun 20 maddesi kapsamında:

(Değişik: 29/6/2001-4702/14 md.) **İşletmelerde beceri eğitimi gören öğrencilerin teorik eğitimi, mesleki ve teknik eğitim okul ve kurumlarında veya işletmelerin eğitim birimlerinde yapılır**. Çalışma saatleri içinde yapılacak teorik eğitim haftada oniki saatten az olamaz.

Bu eğitim yoğunlaştırılmak suretiyle de yapılabilir. **Teorik eğitim günlerinde öğrenciler ücretli izinli sayılır**. (Değişik: 2/12/2016-6764/42 md.) Mesleki ve teknik eğitim okul ve kurumlarında ve işletmelerde yapılan mesleki eğitim, staj ve tamamlayıcı eğitime ilişkin usul ve esaslar ile sınavların yapılış şekilleri, Bakanlık ve Yükseköğretim Kurulunca çıkarılan yönetmeliklerle düzenlenir.

Milli Eğitim Bakanlığı Ortaöğretim Kurumları Yönetmeliğinin 145.maddesi kapsamında;

(1) Okulda veya işletmelerde mesleki eğitim gören öğrencilerin teorik eğitimi, okulun kadrolu/ücretli öğretmenleri veya işletmelerdeki eğitici personel tarafından yaptırılır.

- **İşletmelerde beceri eğitiminde görev alacak eğitici personel/usta öğretici**

Milli Eğitim Bakanlığı Ortaöğretim Kurumları Yönetmeliğinin 146.maddesi kapsamında;

(1) **(Değişik:RG-26/3/2017-30019)** İşletmelerde beceri eğitimi, eğitici personel/usta öğreticilerce yaptırılır. İşletmelerde beceri eğitimi, staj ve tamamlayıcı eğitim eğitici personel/usta öğreticilerce yaptırılır.

(2) Eğitici personel/usta öğretici:

a) **(Değişik:RG-26/3/2017-30019)** İşletmelerde yapılacak beceri eğitimi, staj ve tamamlayıcı eğitimin planlanması, uygulanması, değerlendirilmesi ve geliştirilmesi amacıyla okul ve işletme yetkililerince yapılacak toplantılara katılır.

b) Teorik konular da dikkate alınarak **koordinatör öğretmen ve/veya ders öğretmeniyle birlikte eğitim uygulamasına ait planlar yapar ve eğitime başlanılan ilk hafta içinde planları işletme yetkilisiyle okul müdürünün onayına sunar**.

c) **(Değişik:RG-26/3/2017-30019)** Öğrencilerin, işletmelerde yapacakları uygulamalı eğitim, staj ve tamamlayıcı eğitime devam durumlarını günü gününe izleyerek sonuçlarını işletme yetkililerine bildirir.

ç) Öğrencilerin **başarı durumlarını belirleyerek sonuçlarını işletme yetkililerine bildirir**.

d) Eğitim hizmetlerini mevzuatına göre yürütür, bu konuda okul ve işletmelerin yapacakları hizmetiçi eğitim etkinliklerine katılır.

e) Eğitim etkinliklerinde, çalışma takvimine uyar.

f) Göreve gelememeleri durumunda, özürlerini zamanında işletme yetkililerine bildirir.

g) Beceri eğitiminde her öğrencinin, mesleğin özelliğine göre yaptığı temrin, iş, proje, deney veya hizmetin değerlendirilmesini çizelge üzerinde yapar, öğrenciyle birlikte imzalar ve bu dokümanın yer alacağı birer iş dosyası tutmasını sağlar.

ğ) İşletmenin genel işleyişi, üretimi, iş akışı, iş sağlığı ve güvenliği konularında öğrencilere bilgi verir.

- İşletme şartlarına uyma

Milli Eğitim Bakanlığı Ortaöğretim Kurumları Yönetmeliğinin 147.maddesi kapsamında;

(1) İşletmelerin çalışma düzenine ve şartlarına uymak, işletmede yapılan işe uygun kıyafet giymek zorunludur. Öğrenciler, üretim ve hizmetle ilgili gizlilik gerektiren konular ile kişilere ait özel bilgileri başkalarıyla paylaşamaz. Kendilerine verilen işleri özenle yapar, işyerine ait makine, araç-gereci korur, pratik ve teorik eğitimine düzenli olarak devam eder ve sınavlarına girer, sözleşme şartlarına uyar.

(2) (Değ: 13/09/2014-29118 RG) Uyarılara rağmen kurallara uymayan öğrencilerin işletme ile ilişkileri kesilir.

(3) Öğrenciler sendikal etkinliklere katılamaz.

7-İşletmede Mesleki Eğitimde Sözleşme

Milli Eğitim Bakanlığı Ortaöğretim Kurumları Yönetmeliğinin 143.maddesi kapsamında;

(Değişik:RG-26/3/2017-30019) (1) İşletme belirleme komisyonlarının raporları doğrultusunda, ders yılının sona erdiği tarihten yeni ders yılının ikinci haftası sonuna kadar okul müdürlüğüyle işletme yetkilileri arasında her öğrenci için ayrı olmak üzere Bakanlıkça belirlenen örneğine uygun işletmelerde mesleki eğitim sözleşmesi imzalanır. Mesleki eğitim merkezine ilk defa yerleştirilen öğrencilerin sözleşme imzalama sürecinin ders yılının başlamasını takip eden en geç iki ay içerisinde tamamlanması gerekir. Sözleşmede reşit ise öğrencinin, reşit değil ise yasal temsilcisinin imzası da bulunur.

(2) Sektörün özelliği, çalışma ve kapasite durumuyla okul ve iklim şartlarına göre yılın belli zamanlarında faal olan meslek alan/dallarında öğrenim gören öğrencilerin sözleşmeleri, ders kesiminden itibaren bir hafta içinde imzalanır ve işletmelerdeki mesleki eğitime başlanır.

(3) Öğretim yılı sonunda öğrencinin veya işletmenin durumunda değişiklik olduğunda sözleşme uzatılır veya karşılıklı olarak feshedilir. 3308 sayılı Mesleki Eğitim Kanununun 22 nci maddesinin birinci fıkrasında sayılan hâllerle öğrencinin okula veya işletmeye devamsızlığı nedeniyle başarısızlığının söz konusu olması, sağlık durumunun işletmedeki eğitimden olumsuz etkilenmesi gibi nedenler dışında öğrencilerin sözleşmesi okul veya işletmece tek taraflı olarak feshedilemez. Feshi gerektiren bir durum ortaya çıktığında taraflar arasında işbirliği yapılarak sözleşmenin feshi yoluna gidilir.

(4) Okulda atölye ve laboratuvar kurulmaması/kurulamaması veya donatım yetersizliği nedeniyle sektörle işbirliği çerçevesinde işletmelerde yapılan uygulamalı eğitime devam eden öğrenciler için sözleşme imzalanmaz; ancak sigortalılıkla ilgili hükümler bu öğrenciler için de uygulanır.

(5) Öğrencilerin sözleşmelerinin bir örneği ilgili kurum ve kuruluşlara gönderilir, bir örneği de okuldaki dosyasında saklanır.

(6) (Ek:RG-26/3/2017-30019) Mesleki eğitim merkezi öğrencilerinin işyeri değişikliği talebi hâlinde, iki hafta içerisinde yeni bir iş yeri ile sözleşme imzalaması gerekir. Zorunlu hâllerde bu süre ücretsiz izin süresini geçemez. Bu süre içerisinde de bir işyeri ile sözleşme imzalayamayanlar devamsızlıktan sınıf tekrarına kalmış sayılır.

8-Devam-Devamsızlık Ve İzin-Rapor İle İlgili İş Ve İşlemleri

Ortaöğretim Kurumları yönetmeliğinin Devamsızlık ile ilgili 36. Maddesi kapsamında;

(6) (Değişik:RG-1/7/2015-29403) Öğrencinin devamsızlığıyla ilgili velisine yapılacak tebligat işlemleri, ilgili mevzuat hükümleri doğrultusunda posta, e-Posta ve/veya bilişim araçlarıyla yapılır.

(7) (Değişik:RG-1/7/2015-29403) Öğrencinin devamsızlık yaptığı süreye ilişkin özür belgesi veya yazılı

veli beyanı, özür gününü takip eden en geç 5 iş günü içinde okul yönetimine velisi tarafından verilir ve e-Okul sistemine işlenir. Zorunlu hallerde özür belgesinin teslim süresi okul yönetiminin 20 iş gününü aşmamak üzere uzatılabilir.

(8) **(Değişik:RG-26/3/2017-30019)** Telif programları ile tamamlayıcı eğitim programına devam zorunludur. Öğrenciler devam etmek zorunda oldukları telif programına ve tamamlayıcı eğitim programına ait özürli özürsüz toplam ders saatinin en az altıda biri kadar devamsızlık yapmaları halinde, puanları ne olursa olsun başarısız sayılırlar. **Ancak, Mesleki Eğitim Merkezi Telif Çerçeve Öğretim Programındaki öğrencilerin yapmış oldukları devamsızlık süresi, tamamlanması gereken eğitim süresine eklenir ve eğitimin başladığı tarihten itibaren bu sürenin toplamı 28 haftayı geçemez.”**

(9) **(Ek:RG-28/10/2016-29871) (Değişik ibare:RG-12/7/2019-30829)** Ara tatil, yarıyıl ve yaz tatili süresince işletmelerde mesleki eğitim gören öğrencilerin 3308 sayılı Kanun kapsamında kullandıkları ücretli ve ücretsiz izin süreleri devamsızlıktan sayılmaz. Ancak özürsüz devamsızlık süresi ücretsiz izin süresinden düşülür.

(10) **(Ek:RG-15/11/2022-32014)** Öğrencilerin eğitime erişimlerinin mümkün olmadığı mahallî mülki idare amirince tespit edilerek izinli sayılmaları hâlinde izinli sayıldıkları süre devamsızlıktan sayılmaz.

Devamsızlıkların bildirimi;

İşletme öğrencilerin devam durumlarını izleyerek devamsızlıklarını ve hastalık izinlerini iki iş günü içinde elektronik ortamda veya yazılı olarak ilgili okul müdürlüğüne bildirir.

(Özürsüz devamsızlık yapan, ücretli/ücretsiz izinli olan ya da raporlu olan öğrenciler Koordinatör öğretmenlerin denetimleri esnasında bildirilir.)

9-Öğrencilerin Sosyal Güvenlik ile İlgili İş ve İşlemleri

• Sigorta işlemleri

İşletmelerde mesleki eğitim gören öğrenciler 3308 sayılı Kanunun 25. ve 5510 sayılı Kanunun 5. Maddeleri kapsamında İş kazası ve Meslek hastalığı ile hastalık sigortası; bakmakla yükümlü olunan kişi durumunda olmayanlar hakkında ayrıca genel sağlık sigortası hükümleri uygulanır.

Öğrencilere ödenecek ücretler her türlü vergiden muaf olup Sosyal güvenlik ve sigorta ile ilgili iş ve işlemleri okul tarafından yapılacaktır. Sigorta primleri okul tarafından ödenecektir.

• İş kazaları ve bildirimi

İş kazasının tanımı:

5510 sayılı Kanunun 13 üncü maddesinin birinci fıkrasında iş kazası;

- a) Sigortalının işyerinde bulunduğu sırada,
 - b) İşveren tarafından yürütülmekte olan iş nedeniyle sigortalı kendi adına ve hesabına bağımsız çalışıyorsa yürütmekte olduğu iş nedeniyle,
 - c) Bir işverene bağlı olarak çalışan sigortalının, görevli olarak işyeri dışında başka bir yere gönderilmesi nedeniyle asıl işini yapmaksızın geçen zamanlarda,
 - d) Bu Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamındaki emziren kadın sigortalının, iş mevzuatı gereğince çocuğuna süt vermek için ayrılan zamanlarda,
 - e) Sigortalıların, işverence sağlanan bir taşıtla işin yapıldığı yere gidiş geliş sırasında, meydana gelen ve sigortalıyı hemen veya sonradan bedenen ya da ruhen engelli hale getiren olay olarak tanımlanmıştır.
- Buna göre bir olayın iş kazası sayılabilmesi için;
- Kazayı geçiren kişinin sigortalı olması,
 - Kaza sonucu bedence veya ruhça engelli hale gelmesi,
 - Kaza ile sonuç arasında uygun bir illiyet bağının bulunması, şartlarının bir arada bulunması ile birlikte, olayın yukarıdaki bentlerde sayılan hallerden birinde meydana gelmesi gerekmektedir.

İş kazasının tanımı, bildirilmesi ve soruşturulması:

5510 sayılı Kanunun 13. maddesinin birinci fıkrasının (c) (Mülga: 17/4/2008-5754/8 md.)

(Değişik paragraf: 17/4/2008-5754/8 md.) iş kazası ve meslek hastalığı bildirgesi ile doğrudan ya da Sayfa 10 / 12

taahhütlü posta ile Kuruma bildirilmesi zorunludur. Bu fıkranın (a) bendinde belirtilen süre, iş kazasının işverenin kontrolü dışındaki yerlerde meydana gelmesi halinde, **iş kazasının öğrenildiği tarihten itibaren başlar.**

Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığının 2016/21 sayılı Genelgesi kapsamında; (27.12.2024 tarihli ve 32765 sayılı Resmî Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren 25.12.2024 tarihli ve 7537 sayılı Kanunun 25 inci maddesi ile 5510 sayılı Kanunun 17 nci maddesinde değişiklik yapılmış ve değişikliğin 21.12.2024 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere yürürlüğe gireceği belirtilmiştir.)

6331 sayılı Kanunun 14 üncü maddesinde **iş kazalarının hem işverenlerce, hem de sağlık hizmeti sunucularınca bildirilmesi öngörülmüştür.** Buna göre, iş kazası bildiriminin **işveren tarafından kazadan sonraki üç iş günü içinde**, sağlık hizmet sunucuları tarafından da iş kazasının sağlık hizmet sunucusuna intikal tarihinden itibaren en geç on gün içinde (SGK) Kurumumuza yapılması gerekmektedir.

İdari para cezasına esas olan bildirim sürelerinin tespitinde; işveren için öngörülen 3 günlük sürenin başlangıcında iş kazasının meydana geldiği tarih, sağlık hizmeti sunucuları için öngörülen 10 günlük sürenin başlangıcında ise iş kazası vakasının intikal ettiği sağlık hizmet sunucusuna yapılan başvuru poliklinik tarihi dikkate alınacaktır.

Koordinatör Öğretmenlerin İşletme Bünyesinde Yapacakları Faaliyetleri

- MEB Ortaöğretim kurumları yönetmeliğinin **88. Maddesi** kapsamında;

İşletmelerdeki mesleki eğitimle staj çalışmalarının planlı olarak yürütülmesi, programa uygunluğunun izlenmesi, ortaya çıkabilecek sorunların belirlenmesi, öğrencilerin başarı, devamsızlık ve disiplin durumlarının izlenmesi ve rehberlikte bulunulması amacıyla koordinatör öğretmen görevlendirmesi yapılarak görevlendirilen öğretmenlerin görev günü ve bilgileri ilgili işletmeye bildirilecektir.

- MEB Ortaöğretim Kurumları Yönetmeliğinin 144. Maddesi kapsamında;

Koordinatör olarak görevlendirilecek öğretmenler; personele sunulan ulaşım, yemek, il dışında mesleki eğitim görenler için barınma gibi sosyal hizmetlerden yararlandırılırlar. **İşletmelerde Beceri Eğitimi Yıllık Çalışma Planının Uygulanması**

Öğrencilerin işletmelerde mesleki eğitimleri alanlarıyla ilgili gelişim tablolarında belirtilen kazanımlar ve yıllık çalışma planı doğrultusunda yapılır.

10- Devlet Katkısı

- Mesleki ve Teknik Eğitim Genel Müdürlüğünün 24.07.2023 tarihinde imzalanarak yürürlüğe giren "Devlet Katkısı Ödeme Usul ve Esasları" ile 07.01.2022 tarihli "Devlet Katkısı Ödeme Usul ve Esasları" yürürlükten kaldırılmış olup bu tarihten sonra kayıt olanlar için yapılacak Devlet katkısı ödemesi 24.07.2023 tarihli usul ve esaslar doğrultusunda yapılmaktadır.

3308 sayılı Mesleki Eğitim Kanununun 18 inci ve Geçici 12 nci maddeleri hükümleri uyarınca aday çırak ve çıraklar ile işletmelerde mesleki eğitim gören öğrencilere yapılacak ödemelerin bir kısmı **4447 sayılı İşsizlik Sigortası Kanununun 53 üncü maddesi kapsamında İşsizlik Sigortası Fonundan Devlet katkısı olarak ödenmesi kararlaştırılmıştır.**

Devlet Katkısı adı altında yapılacak ödeme; **asgari ücretin net tutarının yüzde otuzu üzerinden; mesleki eğitim görülen işletmede yirmiden az personel çalışıyor ise üçte ikisi, yirmi ve üzerinde personel çalışıyorsa üçte birinden az olmayacaktır.** Öğrencilere ödenecek ücretler her türlü vergiden müstesnadır.

Kamu kurum ve kuruluşlarına ait işletmede mesleki eğitim gören, staj yapan ve tamamlayıcı eğitime devam eden öğrenciler, staj yapacak işletme bulunamaması nedeniyle işletmeye gidemeyen ortaöğretim öğrencilerine Devlet katkısı ödemesi yapılacaktır.

Devamsızlığı olan, hastalık izninde (raporlu) olan öğrencilerin bu günlere karşılık gelen ücretleri ödenmeyecektir.

- MEB Mesleki Eğitim Genel Müdürlüğünün 29/09/2023 tarihli ve E-19863661-10.99-85635102 sayılı Devlet Katkısı Ödemesi Yapılacak Alanlar konulu yazısı (Devlet Katkısına ilişkin usul ve esaslar) kapsamında;

İşletmeler, öğrenci ile yapılan sözleşmede belirlenen öğrenci adına gönderilecek Devlet katkısı tutarı ve

İşletme payına düşen tutarı, **her ayın onuncu gününe kadar öğrencinin banka hesabına ödemekle sorumludur.**

İşletmelerce ödenen ücretin devlet katkısına ilişkin tutarı **aynı ayın en geç yirmi beşinci gününe kadar işletmelere ödenir.**

- İşyeri ve okula yapılacak devamsızlıklarda öğrencinin her gelmediği gün için Devlet Katkısından 1/30 oranında kesinti yapılacaktır.

11- Denetleme ve Ceza

3308 sayılı Mesleki Eğitim Kanunun 41.maddesi kapsamında;

(Değişik: 23/1/2008-5728/458 md.) Bu Kanun hükümlerine göre Bakanlığa bağlı eğitim kurumlarının dışında kamu ve özel kurum ve kuruluşlarında yapılan aday çırak, çırak ve kalfaların eğitimi ile işletmelerde yapılan mesleki eğitim, öğrencilerin bu eğitiminden sorumlu işletmelerin bağlı olduğu oda veya birliklerin temsilcilerinin katılımı ile Bakanlıkça; iş ortamı, sosyal güvenlik, iş güvenliği ve sağlık şartları bakımından ise Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığınca denetlenir.

Denetimle ilgili raporlar valiliğe verilir. Raporlarda belirtilen hususlar valilikçe değerlendirilir ve gereği yapılır.

Denetlemenin esas ve usulleri bu bakanlıklarca müştereken çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir.

DAYANAK:

- 1) 3308 sayılı Mesleki Eğitim Kanunu
- 2) 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu
- 3) 4447 sayılı İşsizlik Sigortası Kanunu
- 4) 652 sayılı Milli Eğitim Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname
- 5) 6764 sayılı Milli Eğitim Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname
- 6) Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığı Sigorta Primleri Genel Müdürlüğü 2021/16 Sayılı Genelgesi (27.12.2024 değişikliğiyle)
- 7) Milli Eğitim Bakanlığı Ortaöğretim Kurumları Yönetmeliği (25.02.2025 değişikliğiyle)
- 8) Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı 5457 sayılı Çocuk Ve Genç İşçilerin Çalıştırılma Usul Ve Esasları Hakkında Yönetmeliği
- 9) Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığının 29/09/2016 ve 2016/21 sayılı Genelgesi
- 10) MEB'lığı ve ÇSGB'lığı Öğrencilere Ödenecek Devlet Katkısı Ödeme Usul ve Esasları yazıları
- 11) Mesleki ve Teknik Eğitim Genel Müdürlüğü'nün 6467 sayılı kanun ile ilgili sıkça sorulan sorular

...../.../2025

Fuat ERDAŞ
Müdür